

CVSA klinieken

informatie, advies en hulp
op het gebied van seksua-
liteit, anticonceptie, soa,
sterilisatie, onbedoelde
zwangerschap en abortus

zorg voor anticonceptie,
onbedoelde zwangerschap
en seksualiteit

CASA klinieken

CASA klinieken is een landelijke organisatie van klinieken die hulp biedt op het gebied van anticonceptie, onbedoelde zwangerschap en seksualiteit. Er zijn klinieken in Amsterdam, Leiden, Den Haag, Rotterdam, Maastricht, Goes en regio Utrecht (in Houten).

CASA klinieken werken vanuit de overtuiging dat iedereen recht heeft op eerlijke en deskundige informatie, advies en hulp op het gebied van reproductieve en seksuele gezondheid. Iedereen moet hierbij zelf keuzes kunnen maken en beschikken over het eigen lichaam en zelf haar of zijn toekomst bepalen.

Bij onze klinieken kunt u terecht voor advies over anticonceptie zoals pil advies, plaatsen van een koperspiraal, hormoonspiraal en implanon, abortus, abortuspil, soa-onderzoek, sterilisatie van de man (Vasectomie), hersteloperatie na sterilisatie van de man, sterilisatie van de vrouw (Essure) en jongerensprekuren over seksualiteit.

Kijk op www.casaklinieken.nl voor meer informatie en voor de adressen van de klinieken waar u terecht kunt.

T +31 (0)88 888 44 44

E info@casaklinieken.nl

Bereikbaar van maandag tot vrijdag
tussen 8.00 - 20.00 en op zaterdag
tussen 9.00 - 13.00

onbedoeld zwanger

Ieder jaar worden in Nederland ongeveer 200.000 vrouwen zwanger. Meestal was dat de bedoeling, soms niet. Een onbedoelde zwangerschap kan toch gewenst blijken. Maar het kan ook zijn dat de zwangerschap niet gewenst is en dat u deze wilt beëindigen.

U kunt altijd langskomen voor een gesprek. Samen met u zetten wij de verschillende mogelijkheden op een rij. Hierna verwijzen wij u, als u dat wilt, naar andere instellingen voor meer begeleiding of praktische hulp. Als u een zwangerschap wilt laten afbreken, zijn daarvoor bij CASA klinieken de volgende mogelijkheden:

Medicamenteuze zwangerschapsafbreking (abortuspil)

Dit kan tot 56 dagen na de eerste dag van de laatste menstruatie (amenorroe). Er worden twee verschillende medicijnen gebruikt. Op de eerste dag van de behandeling krijgt u een medicijn dat de werking van het zwangerschapshormoon blokkeert. Eén of twee dagen later neemt u een ander medicijn. Dit medicijn zorgt dat de zwangerschap uitgedreven wordt.

Instrumenteel

Tot en met 12 weken

Bij deze behandeling wordt de zwangerschap weggezogen met een dun buisje. Deze behandeling kan worden uitgevoerd tot ongeveer twaalf weken amenorroe. U kunt kiezen voor behandeling met plaatselijke verdoving of onder sedatie (een roesje).

Vanaf 13 weken

De baarmoedermond moet verder worden opgerekt. Daarna wordt de zwangerschap met instrumenten verwijderd. Tenslotte worden de resten met een plastic zuigbuis-

je weggezogen. Eventueel wordt anderhalf tot twee uur voor de behandeling een medicijn (prostaglandine) toegediend die de baarmoedermond zacht maakt. Bij instrumentele behandeling heeft u in de kliniek al twee tabletten azitromycine ingenomen om infectie te voorkomen. Als azitromycine voor u niet geschikt is, heeft u van de arts een recept gekregen voor een ander antibioticum.

Sedatie (een roesje)

De abortus kan worden uitgevoerd met plaatselijke verdoving of onder sedatie waardoor u niets van de behandeling merkt. U gaat dan even slapen. Als u een sedatie wilt, is het nodig dat u de laatste zes uur voor de behandeling niets meer gegeten of gedronken heeft. U mag wel tot twee uur voor de ingreep 2 slokjes (heldere) thee, appelsap of water drinken. De behandeling verloopt verder hetzelfde als bij een plaatselijke verdoving. Indien u bepaalde medische problemen heeft of wanneer er bij u sprake is van ernstig overgewicht (een BMI van meer dan 35) kan de arts besluiten de behandeling niet onder sedatie uit te voeren.

Voorgesprek en onderzoek

Wanneer u besluit de zwangerschap te laten afbreken, kunt u daarvoor een afspraak maken bij ons informatie- en afspraken-centrum of via internet. Bij uw komst in de kliniek schrijft de receptioniste u in. Daarna volgt een gesprek met een arts of verpleegkundige. In dit gesprek komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- ▶ uw gezondheidstoestand;
- ▶ uw beslissing om de zwangerschap te laten afbreken;
- ▶ informatie over de behandeling;
- ▶ anticonceptiegebruik en anticonceptie advies na de behandeling;

- ▶ risico op geslachtsziekte (soa) en de mogelijkheid om direct bij de behandeling onderzoek te doen. Met behulp van een echo bepalen we de duur van de zwangerschap. Bij zwangerschapsafbrekingen boven 16 dagen overtijd schrijft de wet een bedenktijd van vijf dagen voor. Dit betekent dat pas op de zesde dag na een gesprek met een arts de behandeling kan worden uitgevoerd. Deze arts kan de behandelend arts zijn, maar dit kan ook uw huisarts of gynaecoloog zijn.

Wat u moet meenemen

Wanneer u voor een zwangerschapsafbreking naar één van onze klinieken komt, dient u de volgende zaken mee te nemen:

- ▶ verwijfsbrief van uw arts (indien verwezen) en echo gegevens (indien beschikbaar);
- ▶ bloedgroepkaart (indien in uw bezit);
- ▶ verzekeringspasje of uittreksel uit het bevolkingsregister;
- ▶ legitimatiebewijs;
- ▶ maandverband (geen tampons);
- ▶ nachthemd of lang t-shirt, onderbroekje en slippers;
- ▶ lijst met medicijnen in geval van gebruik;
- ▶ indien u in het buitenland woont: uw legitimatiebewijs, verzekeringspasje en reisverzekeringpapieren.

Verder is van belang:

- ▶ geen kinderen meenemen naar de kliniek;
- ▶ na de behandeling mag u niet zonder begeleiding naar huis;
- ▶ na een sedatie mag u niet zelf autorijden;
- ▶ twee dagen van te voren uw afspraak telefonisch bevestigen voor 12 uur.

Nacontrole

De nacontrole vindt plaats drie weken

na de behandeling. Aandachtspunten hierbij zijn:

- ▶ is de zwangerschap beëindigd;
- ▶ controle op mogelijke infecties;
- ▶ navraag naar klachten bij verwerking;
- ▶ bespreken preventie (anticonceptie en risico op soa).

U kunt ook naar uw huisarts gaan. In bepaalde gevallen is het mogelijk een afspraak voor een telefonische nacontrole te maken. Het kan voorkomen dat de zwangerschap toch niet geëindigd is. Bij behandeling met de abortuspil gebeurt dat in gemiddeld 3% van de behandelingen, bij andere behandelmethoden is die kans 0,2 - 0,5%. De arts zal met u bespreken wat op dat moment het beste beleid is.

Klachten of complicaties

Bij iedere medische ingreep bestaat een kans op complicaties. Hoe verder de zwangerschap is gevorderd, des te groter de kans op complicaties. Alle klinieken hebben een samenwerkingsovereenkomst met een nabij gelegen ziekenhuis waar - als dat nodig is - onmiddellijk ondersteuning wordt geboden. Omdat wij er grote aandacht aan besteden dat de behandeling op hygiënische wijze wordt uitgevoerd, is de kans op infectie gering. Bij klachten zoals hoge koorts, extreme buikpijn of hevig bloedverlies moet u wel zo snel mogelijk contact met ons of uw huisarts opnemen.

Verwerking abortus

Voor veel vrouwen is de keuze voor een abortus niet gemakkelijk. Zij worstelen zowel voor als na een abortus met tegenstrijdige gevoelens. Het kan tijd kosten om een abortus te verwerken. Mocht u hulp willen hebben, dan kunt u contact met ons opnemen. Wij verwijzen u dan door voor verdere hulp.

sterilisatie m/v

Vrouwen en mannen kiezen om allerlei redenen voor een definitieve vorm van anticonceptie. Bij CASA klinieken kunnen zowel mannen als vrouwen zich laten steriliseren.

Vasectomie

Vasectomie is een kleine, poliklinische ingreep waarbij beide zaadleiters via een sneetje in de balzak worden onderbroken en afgesloten. Het zaadvocht bevat dan geen zaadcellen meer en u bent onvruchtbaar. De ingreep wordt onder plaatselijke verdoving uitgevoerd en duurt ongeveer een half uur. Daarna kunt u direct naar huis. Indien u erg opziet tegen de plaatselijke verdoving, kunnen we overwegen u tijdens de ingreep een roesje te geven. Een vasectomie heeft géén gevolgen voor de erectie en ejaculatie en voor uw seksuele beleving.

Voordelen

- ▶ mannen kunnen zelf verantwoordelijkheid nemen voor anticonceptie.

Nadelen

- ▶ de ingreep is chirurgisch en verdoving is nodig;
- ▶ net als bij alle medische ingrepen is er een kleine kans op een complicatie;
- ▶ na drie maanden is het nodig om te controleren of er geen zaadcellen meer in het zaadvocht aanwezig zijn, tot die tijd is anticonceptie wel nodig;
- ▶ afhankelijk van de tijd die is verstreken sinds de ingreep, is er een mogelijkheid om de sterilisatie ongedaan te maken (vasovasostomie). Er is echter een kans dat dit niet lukt.

Essure

De Essure methode is, anders dan vaak gedacht, eenvoudig uit te voeren; zonder verdoving en zonder operatie. Via de vagina worden kleine veertjes in beide eileiders aangebracht. De veertjes zorgen ervoor dat de eileiders dichtgroeien, zodat zaadcellen niet meer bij de eierstokken kunnen komen. Bevruchting is dan onmogelijk. De behandeling wordt poliklinisch uitgevoerd en duurt slechts enkele minuten. Verdoving is niet nodig en u kunt direct na de ingreep naar huis. De Essuremethode heeft géén invloed op de menstruatie en uw seksuele beleving.

Voordelen

- ▶ de meest betrouwbare vorm van sterilisatie en anticonceptie;
- ▶ geen narcose, geen littekens;
- ▶ behandelduur korter dan 10 minuten;
- ▶ direct na de behandeling naar huis;
- ▶ hoge cliënttevredenheid: 99% van de vrouwen zou de Essuremethode aan andere vrouwen aanbevelen;
- ▶ CASA klinieken is voor veel verzoekers de voorkeurskliniek voor de Essure-behandeling.

Nadelen

- ▶ De behandeling is niet herstelbaar.

Wie van u tweeën kan zich het beste laten steriliseren, de vrouw of de man? De keuze kan van verschillende zaken afhangen. Wat weet u eigenlijk over sterilisatie? Bijvoorbeeld dat er verschillende methoden zijn om de ingreep uit te voeren. Kijk op www.sterilisatie.info voor meer informatie.

een kleine ingreep,
na een grote beslissing

anticonceptie

Een zwangerschap wordt mogelijk als een zaadcel een eikel bevrucht. Als u dat wilt voorkomen, zult u een middel moeten gebruiken om niet zwanger te raken. Welk middel u daarvoor gebruikt is een persoonlijke keuze. De meest voorkomende voorbehoedsmiddelen zijn de pil, het spiraaltje, Implanon, condoom of sterilisatie. Bij CASA klinieken kunnen wij u adviseren over de anticonceptie die voor u het meest geschikt is.

De pil

De pil is een voorbehoedsmiddel dat hormonen (oestrogeen en progesteron of alleen progesteron) bevat. Door het slikken van deze hormonen wordt de maandelijkse eisprong onderdrukt. De binnenwand van de baarmoeder wordt ongeschikt voor innesteling van een bevruchte eikel en het slijm in de ingang van de baarmoeder wordt ondoordringbaar voor zaadcellen.

Wij kunnen u de pil voorschrijven als er geen omstandigheden zijn die maken dat u dit middel beter niet kunt gebruiken. De eerste keer krijgt u een recept voor drie maanden. Als de gekozen pil bevalt, geven wij u een recept voor een jaar. Als u geen klachten hebt, is medische controle verder niet meer nodig.

Spiraaltje

Het koperspiraal is een kunststof staafje met een koperdraadje eromheen. Dit spiraaltje is slechts een paar centimeter groot en kan door een arts in de baarmoeder worden geplaatst. Hierdoor verandert het baarmoederslijmvlies, waardoor een eventueel bevruchte eikel zich niet kan innestelen. Bovendien zorgt het koper in dit spiraaltje ervoor dat zaadcellen niet meer in staat zijn een eikel te bevruchten.

CASA klinieken geeft de voorkeur aan het T-Safe spiraaltje, dat ook door het Nederlands Huisartsen Genootschap wordt aanbevolen als het meest effectieve koperspiraaltje.

De Mirena is een hormoonhoudend spiraal. Het kan door een arts in de baarmoeder worden geplaatst. Het spiraaltje bevat een hormoonreservoir met het hormoon Levonorgestrel. Dit hormoon zit ook in sommige anticonceptiepillen.

Zowel bij een koperspiraal als bij een Mirena blijft de cyclus behouden en vindt iedere maand een eisprong plaats. Wel is bij de Mirena het maandelijkse bloedverlies veel minder of zelfs afwezig. De betrouwbaarheid van de spiraaltjes is zeer hoog, in het algemeen even betrouwbaar als de pil.

Het inbrengen van een spiraaltje gebeurt na een onderzoek door een arts, liefst tijdens of kort na de menstruatie. Na zes weken komt u terug voor een controle. Een spiraaltje kan, afhankelijk van het soort, vijf tot tien jaar blijven zitten. Het spiraaltje kan op elk gewenst moment door een arts worden verwijderd. Cliënten hoeven zelf geen spiraaltje mee te nemen. De verschillende soorten spiralen zijn bij CASA klinieken verkrijgbaar.

Implanon

Implanon is een staafje van vier centimeter met een doorsnede van twee millimeter waarin progestageen zit. De arts brengt het staafje in onder de huid van de bovenarm. Het kan drie jaar blijven zitten en moet aan het einde van deze periode weer door een arts worden verwijderd. Dagelijks komt een hoeveelheid hormonen vrij.

De werking van implanon berust voornamelijk op het onderdrukken van de eisprong. Implanon is zeer betrouwbaar.

Op www.casaklinieken.nl vindt u een anticonceptietest waarmee u kunt bepalen welke methode het beste bij u past.

er zijn veel methoden van anticonceptie, toch gebruiken de meeste mensen de pil en/of het condoom

per jaar lopen in Nederland naar schatting
ruim 100.000 mensen een soa op

seksueel overdraagbare aandoeningen (soa)

Seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) kunt u oplopen door onbeschermd seksueel contact. Soa zijn besmettelijk en niet altijd eenvoudig op te merken. Daarom kunt u soa ongemerkt doorgeven. Sommige soa hebben ernstige gevolgen als ze niet op tijd worden behandeld. Gelukkig zijn de meeste vormen gemakkelijk te genezen. Voorbeelden van soa zijn: chlamydia, gonorrhoe, genitale wratten, herpes genitalis, hiv (het virus dat aids veroorzaakt), hepatitis B en syfilis.

Klachten en verschijnselen

Klachten en verschijnselen van soa kunnen zijn:

- ▶ afscheiding of pus uit de penis, vagina of anus;
- ▶ een branderig gevoel of pijn bij het plassen;
- ▶ zweertjes, wratjes of blaasjes op de penis, vagina, anus of mond;
- ▶ jeuk in het schaamhaar, aan de eikel, schaamlippen of anus.

Soa gaan nooit vanzelf over. Als u onveilig heeft gevreeën en denkt dat u een soa heeft opgelopen, blijf daar dan niet mee rondlopen. Het is belangrijk dat u naar een arts gaat en u laat onderzoeken.

Aan vrouwen die in onze klinieken komen voor het afbreken van een zwangerschap bieden wij onderzoek op soa aan. Daarnaast kunt u voor onderzoek en zo nodig behandeling van een soa een afspraak maken in een van onze klinieken. Mensen die behoren tot een zgn. risicogroep (bijvoorbeeld mannen die seks met mannen hebben) kunnen zich ook - zonder verwijzing van de huisarts - bij een van de acht soa poliklinieken melden.

Op www.casaklinieken.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende soa. U kunt ook nagaan of u zich moet laten testen via www.soaid.nl.

seksualiteit

Seksualiteit kan veel plezier geven, maar ook twijfels of problemen. Het is belangrijk om daarover te praten. Als u daar zelf of met uw partner onvoldoende uitkomt, kan een gesprek met een seksuoloog een oplossing bieden.

Seksuologische hulpverlening

Bij CASA klinieken werken verschillende (arts)seksuologen met wie u een gesprek kunt hebben over vragen of problemen op het gebied van seksualiteit. U kunt bij uw aanmelding aangeven of u door een man of een vrouw begeleid wilt worden. Een verwijzing van een huisarts is niet nodig.

Veel voorkomende klachten die verholpen kunnen worden zijn: seksuele relatieproblemen, geen zin in seks, orgasme problemen, problemen met erectie, pijn bij het vrijen, vaginisme, seks belevingsproblemen, overgangsklachten en negatieve ervaringen.

Op de website www.casaklinieken.nl vindt u informatie over de kosten van deze hulp en de vergoeding door zorgverzekeraars. Bel voor het spreekuur van de seksuoloog naar +31 (0)88 888 44 44.

Gratis hulp voor jongeren

Jongeren tot 25 jaar kunnen (anoniem) met hun vragen over en/of ervaringen met seks terecht op www.seksenzo.info. De website geeft veel informatie over seksualiteit en heeft een speciale chat en e-consult functie. Ervaren deskundigen van CASA klinieken (seksuologen en verpleegkundigen) beantwoorden hier vragen van jongeren.

Als dat nodig of gewenst is, kunnen jongeren een afspraak bij een van de CASA klinieken maken voor het Sense spreekuur.

Sense is vooral bedoeld als je niet met je vragen naar de huisarts kunt of wilt gaan. Sense kan helpen door middel van gesprekken, eventueel (lichamelijk) onderzoek, adviezen en recepten, net wat in jouw situatie nodig is. Wil je naar het Sense spreekuur, maak dan een afspraak en bel +31 (0)88 888 44 44.

seks is een onderwerp waar de meeste mensen niet makkelijk over praten, zeker niet als het hen zelf betreft

CASA klinieken

Kosten

Abortus wordt vergoed voor vrouwen die in Nederland wonen. Onderzoek en behandeling van geslachtsziekte (soa) wordt in de regel vergoed door de zorgverzekering. De kosten van anticonceptie (spiraaltje, Implanon, sterilisatie) worden alleen vergoed indien u hiervoor verzekerd bent. Raadpleeg altijd vooraf uw zorgverzekeraar. Als u een passende (aanvullende) zorgverzekering heeft, kunnen CASA klinieken in de meeste gevallen de kosten rechtstreeks bij uw verzekeraar declareren. Houdt u wel rekening met uw eigen risico. De Sense jongerenconsulten zijn gratis. Voor een consult bij een arts of seksuoloog moet soms een eigen bijdrage worden betaald. Meer informatie over kosten vindt u op www.casaklinieken.nl.

Uw rechten als cliënt

U heeft het recht te worden geïnformeerd over de behandeling en eventuele risico's die daaraan zijn verbonden. U heeft er recht op dat er met respect met u wordt omgegaan. De informatie die wij van u krijgen wordt zorgvuldig opgeslagen en valt onder het medisch beroepsgeheim en onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Indien u een klacht heeft over de behandeling, kunt u zich wenden tot CASA klinieken. Wij stellen het op prijs als u hierover een gesprek met ons wilt hebben. Indien u de klacht niet met uw contactpersoon bij een van de CASA klinieken wilt bespreken dan kunt u een klacht indienen bij de Raad van Bestuur. Als uw klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost, kunt u een klacht indienen bij de klachtencommissie. CASA klinieken hanteren een klachtenreglement dat u bij de receptie van elke kliniek kunt opvragen.

Kijk op www.casaklinieken.nl voor meer informatie en voor de adressen van de CASA klinieken waar u terecht kunt. Of bel voor het maken van een afspraak naar onderstaand nummer.
T +31 (0)88 888 44 44
E info@casaklinieken.nl

Bereikbaar van maandag tot vrijdag tussen 8.00 – 20.00 en op zaterdag tussen 9.00 – 13.00

CASA Kliniek Leiden
Lammenschansweg 15
2313 DH Leiden

CASA Kliniek Den Haag
Van Beverningkstraat 134
2582 VL Den Haag

CASA Kliniek Rotterdam
Verzamelgebouw Zuid
Strevelsweg 700/201-204 (2^e etage)
3083 AS Rotterdam

CASA Kliniek Goes
Beestenmarkt 7
4461 CS Goes

CASA Kliniek Maastricht
Parallelweg, 45c
6221 BD Maastricht

CASA Kliniek Amsterdam
Sarphatistraat 620
1018 AV Amsterdam

CASA Kliniek Utrecht
Papiermolen 2-6
3994 DK Houten

Uitgave	CASA klinieken
Ontwerp	Glamcult Studio
Fotografie	Lotte van Raalte
Druk	Platform P

© 2014 CASA klinieken

De personen die zijn afgebeeld in deze uitgave zijn modellen. Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, zonder toestemming van CASA klinieken.

CVSA klinieken

zorg voor anticonceptie,
onbedoelde zwangerschap
en seksualiteit